

avskrift.

ACC. N:R M. 12207:1.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Matskedar av trä, att direkt användas vid måltiderna, förekom inte i min barndom, i min hemtrakt, men väl till att taga åt sig maten med, som framsatts i djupa fat, när det till ex. serverades kokad fiskmat eller soppor. Jag tror att dessa skedar kunde vara tillverkade av flera olika träslag, men mest av al. Hornskedar voro allmänt i bruk i min barndom när det gällde att supa mjölk eller soppor. Fördelarna med hornskedar framför träskedar var, att hornskedarna voro vackrare, voro lättare att rengöra och så höll de längre. Hornskedarna började komma ur bruk för snart 50 år tillbaka och ersattes av tenn- eller bleckskedar, senare av aluminiumskedar och vid fester av nysilverskedar. Vid gräddskumning användes mest därtill särskilt formade träskedar. I ändan på skaftet, var en krok utskuren, så att skeden kunde hängas på krukans kant, i vilken den mjölk förvarades som skulle skummas. Vid måltiderna hade hushållsmedlemmarna sina bestämda skedar. Dessa igenkändes dels något genom något olika form och färg, och i många fall voro de märkta. Skedarna i gammal tid förvarades i "skeahus". Det var en träskiva, omkring 25 cm lång, 15 cm bred och en 5-8 cm tjock. I denna voro ett antal utborrade i vilka skedarna nedstuckos. På ena långsidan var ett träskäft infält med omkring samma längd som skeahusets bredd, i ena ändan var ett hål borrarat. I ena ändan på bordet, under bord-

avskrift.

ACC. N:R M. 12207: 2.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

skivan var en spik inslagen och där hängdes så skeahuset. Skedarna rengjordes efter varje måltid i sodalut, åtminstone i de flesta familjer där det hölls på ordning. Den tid då arbetsfolk och gäster själva medhade skedar, ligger mellan 80-100 år tillbaka i tiden. Av husgerådssaker tillverkade av horn, finns numera kvar endast vävskedskrokar, kammar och snusdosor.

I min hemtrakt anskaffades husgerådssaker av horn genom inköp från kringvandrande försäljare, så kallade vävskedsknallar från Småland, Halland och Vestergötland. Men även på marknader kunde köpas hornsaker. Priset på sådana saker kommer jag nu inte säkert ihåg, men jag skulle tro omkring 3 kronor per duss. Tillverkning av hornsaker har inte förekommit i sydligare Skåne under senaste hundra åren.